

Q: *Is it permitted to use electricity on Shabbat?*

ChatGPT: The permissibility of electricity usage on Shabbat, the Jewish day of rest, varies among different Jewish communities and individuals. Orthodox Judaism generally prohibits the operation of electrical devices on Shabbat due to the prohibition of "kindling a fire" and the principle of refraining from engaging in creative or constructive activities. According to Orthodox interpretation, electricity falls under the category of fire-kindling because it involves the generation or transmission of electrical currents.

However, within the Orthodox community, there are varying opinions on the use of certain electrical devices. Some Orthodox Jews may use pre-set timers or Sabbath mode features on appliances that were programmed before Shabbat, allowing them to automatically turn on or off during the day without direct human intervention.

Conservative and Reform Judaism typically have more lenient approaches to electricity usage on Shabbat. Conservative Jews generally permit the use of electricity, though they may observe certain restrictions to honor the spirit of Shabbat. Reform Jews often view the observance of Shabbat as a matter of personal choice, and individual practices can vary widely.

It's important to note that the above information provides a general overview, and specific practices may differ among individuals and communities. If you have specific questions regarding the practices and rulings of a particular Jewish community or authority, it is advisable to consult with a knowledgeable rabbi or religious leader.

I. *P'sak is Personal*

1) שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן צא

איסור לפרסם קיצורי דינים ופסקים מספרי תשובות וגם לתרגם תשובות ללשון המדינה בע"ה מע"כ נכדי אהובי הרב הגאון מוהר"ר שבתאי אברהם שליט"א שלו וברכה לך.

אף שאני כותב עתה תשובה ארוכה בדבר השמות אבל מכתבי זה הוא בקצור בדבר ששמעתי שאחד עשה ספר בלע"ז בהעתקת דינים מהספר אגרות משה שלי, והוא איסור אף אם היה התרגום ראוי שבזמננו ליכא מי שיכול לומר ולהדפיס פסקים בלא באור ומקורות, וכבר בקש ממני רשות איזה אינשי מכאן ואמרתי שאיני נותן רשות על זה. וגם נמצא שלא העתיק כראוי ויש כמה דברים בטעותים וכמה דברים שגורמים לטעות שזה עוד גרוע ביותר, וגם להעתיק התשובות ממש פשוט שהוא חסרון גדול ליתן הפסקים לאינשי דעלמא שאינם ת"ח שיבואו לדמות מלתא למלתא ולכן אני מוחה בכל תוקף שיש למחות. והנני זקנך אוהבך בלוי"ג, משה פיינשטיין.

2) שו"ת משאת בנימין סימן סב

אם שלמים וכן רבים דרכו ועברו בתורה ונכנסו בעובי הקורה. וכל א' קולע השערה סביבם מאוד נסערה. זה להתירא וזה לאיסורא בענין אם סומא יכול לעלות ולקרות בתורה. והמאסף לכל המחנות דגלי אהבה לאורו יסעו כל עם קודש הגאון והמופלג בדורו מוהר"ר יוסף קארו נ"ע בספר הב"י שלו. ליקט ואסף לכל הדעות ושקל וערך והעלה לאיסורה שאינו רשאי לעלות בין המנויין. ואני אמרתי אף אם רוח המושל יעלה עליך מקומך אל תנח. כי לעולם לא יזנח. ומימות אבי זנוח. התורה בקרן זויות מונח. כל הרוצה יבא ויטול. ומצוה אחת לא יבטל. כי זה עתה לעת זקנתי חשכו הרואות בארובות. ותכהנה עיני מראות. ולפי אשר עלתה במחשבה של הרב ז"ל יגרשני מלהסתפח בנחלת ה' ותורת אמת חיי עולם. לבלתי אחשב במספר המנויין לעלות. ולכן אמרתי וגמרתי בלבי חלילה לי מלעזוב את דרך עץ החיים ומלאחוז בענפיה אהבתי זאת התעודה מימי קדם קדמתה. משפטה ודתה. וגם לעת זקנתי בל אשליכה. ובה אתהלכה. ואפתח בדבר הלכה. לראות על מה עשה לי הרב ככה. והנה אשא עיני אל ההרים הרמים גבעות עולם ואצא לעזרת השם בגבורים אוכיחה ואערכה דברי אברר דבריהם כשמלה אתיצבה ואדברה

בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש. ובטרם כל אציע ואביא דעות המחברים איש איש על דגלו באותות כפי אשר מצאתי בחיבוריהם קמאי ובתראי הללו אוסרין והללו מתירין. ואסדרם מערכה מול מערכה ומתוך אלו שתי המערכות תסתיים שמעתתא ויצא לנו הדין דין אמת בע"ה. ובתחלה אסדר דברי האוסרים ואח"כ דברי המתירים...

II. Emotional Intelligence

3) שו"ת חוט המשולש חלק א סימן ח

שלמא רבא משמיא וחיים לכבוד הוד הדרת אהובי ש"ב ידיד התורה אוהבה ומשחרה ימצא טעמה כי טוב סחרה אשר יאמרו כי הוא זה סיני ועוקר הרים התלוין בשערה כבוד הרב המאה"ג המפור' לטיבותא בר פחתי כבודו הגדול ושמעו הולך בכל מקום מוכתר בשמעתת' דמבדרן מופלא שבסנהדרין זה שמו הטוב הרב בעל מנחת אהרן נ"י. על הדברות הראשונות שמסר לי הרב הר"ה כהן תשובת כת"ר בענין העגונה דווילנא שמתי עיני על כל דיבור ואמירה נעימה וראיתי שברוב דבריני כוונתינו הולך אל מקום אחד אלא שכת"ר נוטה אל החומרא מחמת שאין הדבר מוטל עליו ואף אני כמוהו לא פניתי אל צדדי היתרים העולים מתוך העיון טרם הועלה עלי עול ההוראה והן עתה שבעוה"ר בסביבותינו נתייתם הדור מחכמים והעלו על צוארי עול ההוראה מכל הסביבה שאינם מתירים בשום אופן בלתי הסכמת דעתי הקלה וחשבתי עם קוני וראיתי חובה לעצמי להתחזק בכל כחי לשקוד על תקנת עגונות והשי"ת יצילני משגיאות ועתה באתי להשתעשע בשנים שלשה גרגרים בראש אמרי פנינו ספיר גזרתם...

4) ספר חוט המשולש החדש, עמ' 116

רגיל לומר לנו וזה לשונו: הזהרו מיינע קינדער ארבע [חלקי] שו"ע איזט איינע קונסט צו קעננען אבער מאן קאן זיא קעננען, אבער די פינפטען שו"ע ברויך מען גראס סיעתא דשמיא [=הזהרו בני, לדעת ד' חלקי שו"ע היא חכמה אבל אפשר לדעת, אבל בכדי לדעת את החלק החמישי מהשו"ע צריך סיעתא דשמיא גדולה], להוכיח ולהורות לפי הדור ולפי המקום והזמן לכנס ולפזר להקל ולהחמיר (שו"ת בית הלל סי' ו').

עמוד מס 116 חוט המשולש החדש: סופר, שלמה בן אברהם שמואל בנימין (1) { הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

III. Divine Assistance

5) דברים פרשת שופטים פרק יז

(יא) על פי התורה אֲשֶׁר יִרְוֶה וְעַל הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יֵאמְרוּ לָךְ תַּעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וְשְׂמָאל:

6) רמב"ן שם

(יא) ימין ושמאל - אפילו אם אומר לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין, לשון רש"י. וענינו, אפילו תחשוב בלבך שהם טועים, והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימין לשמאלך, תעשה כמצותם, ואל תאמר איך אוכל החלב הגמור הזה או אהרוג האיש הנקי הזה, אבל תאמר כך צוה אותי האדון המצוה על המצות שאעשה בכל מצותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר ועל משמעות דעתם נתן לי התורה אפילו יטעו, וזה כענין רבי יהושע עם ר"ג ביום הכיפורים שחל להיות בחשבונו (ר"ה כה א). והצורך במצוה הזאת גדול מאד, כי התורה נתנה לנו בכתב, וידוע הוא שלא ישתוו הדעות בכל הדברים הנולדים, והנה ירבו המחלוקות ותעשה התורה כמה תורות. וחתך לנו הכתוב הדין, שנשמע לבית דין הגדול העומד לפני השם במקום אשר יבחר בכל מה שיאמרו לנו בפירוש התורה, בין שקבלו פירושו עד מפי עד ומשה מפי הגבורה, או שיאמרו כן לפי משמעות המקרא או כוונתה, כי על הדעת שלהם הוא נותן (ס"א לנו) להם התורה, אפילו יהיה בעיניך כמחליף הימין בשמאל, וכל שכן שיש לך לחשוב שהם אומרים על ימין שהוא ימין, כי רוח השם על משרתי מקדשו ולא יעזוב את חסידי, לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול. ולשון ספרי (שופטים קנד) אפילו מראין בעיניך על הימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם.

7) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף ס עמוד ב

אמר אביי, האי מילתא דאמור רבנן: אפילו ביעתא בכותחא לא לישרי איניש במקום רביה, לא משום דמיחזי כאפקירותא, אלא משום דלא מסתייעא מילתא למימרא, דהא אנא הוה גמירנא ליה להא דרב ושמאל, אפי' הכי לא מסתייעא לי מילתא למימר.

8) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף ד עמוד ב

...והאיכא בן עזאי דלא נסיב! איבעית אימא: נסיב ופירש הוה; ואיבעית אימא: מרביה שמיע ליה; ואיבעית אימא: סוד ה' ליראין.

9) שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן צד

...עובדא ידענא בפ"פ דמין פרח תרנגולת לתוך קלחת חמאה רותחת על האש ומתה בתוכו והורה גאון א' ומהולל מאוד שאסור החמאה אפי' לגוים ושפכוהו בחוצו' ולבסוף הזכירוהו דבשר עוף בחלב מותר בהנאה ובתוך כדי דבור השיב הגאון זצ"ל דא"נ בהנאה מותרת ולמוכרה לגוי אסורה משום בליעת אבר מה"ח = מן החי = דאסור לב"נ = לבן נח = והיה נראה לעין דתחלת ההוראה לא הי' מטעם אבר מה"ח וכשגגה יצאה מלפני שליט אך לא יאונה לצדיק כל און הזמין לו השי"ת תירוץ לשזביה מכיסופא מ"מ נלמד דגם בחי שייך פליטה ותלמידי הרבני המופלג מהו' ברוך נ"י הביא רא"י ברורה מדברי המן הרשע שברא"ש בסוגי' דעכברא בשיכרא ע"ש...

IV. A Chain of Tradition (Mesorah)

10) פסיקתא זוטרותא (לקח טוב) במדבר פרשת בהעלותך

ויען יהושע בן נון משרת משה. כבוד ליהושע שנקרא משרת משה. מיכן אמרו גדול שימושה יותר מלימודה.

11) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ה עמוד א

ואם היה מומחה לרבים - דן אפילו יחידי. אמר רב נחמן: כגון אנא דן דיני ממונות ביחידי. וכן אמר רבי חייא: כגון אנא דן דיני ממונות ביחידי. איבעיא להו: כגון אנא - דגמירנא וסבירנא, ונקיטנא רשותא. אבל לא נקיט רשותא - דיניה לא דינא.

12) רש"י מסכת סנהדרין דף ה עמוד א

דגמירנא - שמועות דינין מרבתי.

וסבירנא - יודע אני להוסיף וליישב טעמים מדעתי.

13) שו"ת רש"י סימן נט

[וזאת השיב רבנו שלמה בר' יצחק ז"ל לחתנו רבי' מאיר אבי הרבנים ז"ל, אשר היה בגרמאיזה בעת פלוגת הריאה]. אני שלמה אהובך מודיעך כי לא חזרתי בי ולא אחזור בי, ולא נתישבו לי דברי רבותי, ולא השיבו על דברי כי אם מן השפה ולחוץ, ועדיין אני מוסרם לצנועים: ואם לא מפני הצרה הגדולה אשר הורעה (בינות) [בינותנו] א הייתי שונה להם אע"פ שלא ישמעו. ואמנם אני נתלה באילן גדול רבי' יעקב בר' יקר. ואף כי לא שמעתי מפיו דבר זה, מ"מ לבי וסברתי והבנתי מפיו יצאו. ואף הם לא מפי השמועה, ואף לא מראיות התלמוד, כי אם מהבנת לבם. ולו ישיבוני דברים הנראים ואשובה לי. אבל קשה לי לאבד ממונם של ישראל על דבר זה הברור והראוי מכמה ראיות להתיר עכ"ל. [בא וראה תוקף האריה רש"י ז"ל. ונמוקו עמו, כחא דהתירא עדיף טעמו: עכ"ל רבי' שמעיה מוטרבי במחזור שלו].

14) רש"י שמות פרשת תצוה פרק כח פסוק ד

ואפוד - לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פירוש תבניתו, ולבי אומר לי שהוא חגור לו מאחוריו, רחבו כרוחב גב איש, כמין סינר שקורין פורציינ"ט בלעז [חגורה] שחוגרות השרות כשרוככות על הסוסים...

Q: Will artificial intelligence replace rabbis?

ChatGPT: Artificial intelligence (AI) has the potential to impact various fields, including religion and spirituality. While AI technology can automate certain tasks and provide information, it is unlikely to completely replace rabbis or other religious leaders. Here are a few reasons why:

1. **Human Connection:** Religion often involves deep emotional and spiritual experiences, and many people seek guidance and support from religious leaders during important life events. The role of a rabbi extends beyond the dissemination of information; it involves providing comfort, counseling, and a personal connection that AI cannot replicate.

2. **Interpretation and Context:** Religious texts and teachings often require interpretation and contextual understanding. Rabbis possess extensive knowledge and training to navigate complex religious concepts, address moral dilemmas, and provide guidance on religious practices. While AI can provide information, it may struggle to grasp the subtleties and nuances necessary for interpreting religious texts in various contexts.

3. **Ethical Considerations:** Many religious decisions involve ethical considerations that require careful judgment and moral reasoning. Rabbis are trained to apply religious teachings to specific situations and provide ethical guidance based on their understanding of the principles and values of their faith. AI, on the other hand, lacks the ability to possess personal ethics and values.

4. **Community Leadership:** Rabbis often play an essential role in their communities, fostering a sense of belonging and leading congregations in rituals, ceremonies, and communal activities. Their presence and involvement in community affairs extend beyond mere knowledge dissemination, making them integral to the fabric of religious communities.

However, it is worth noting that AI may have a supportive role in religious contexts. For example, it can assist rabbis by providing access to vast amounts of information, facilitating language translation, or helping with administrative tasks. AI may also contribute to the study of religious texts, enabling scholars to analyze and interpret texts more efficiently.

In summary, while AI may have a growing presence in various aspects of our lives, the role of rabbis and religious leaders is deeply rooted in human connection, interpretation, ethics, and community leadership, which are aspects that AI is unlikely to replace entirely.